

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:

Fő-piac, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A kolerával spekuláló ujságok és — pártok.

(—é—) Hogyan? — kérdi az olvasó — hát ilyenek is akadhatnak nagy Magyarországon? Hát bizony fájdalom, de úgy van.

Az ország északi részében fellépett e hó elején a kolera, s azóta szörványosan terjeszkedik. Nem rohamos, nem intenzív: minden tapasztalás arra mutat, hogy az elővigyázati és fertőztelenítő rendszabályok, ha vaskövetkezetességgel keresztül vitetnek, utját állják, gyökerestül megsemmisítik. A belügyminiszter Hieronymi pedig éppen arra temett ember, a kinek semmi tekintet nem ismerő, csak a közjót szem előtt tartó erélye kezesség s pedig teljes értékű kezesség arra, hogy e rendszabályok még a mostani korhadtt közgazgatási apparátus által is foganatosíttatni fognak.

Erélye nem tűr hanyagságot, ellenmondást, de a hol ez mutatkozik, villámgyorsan pallosként csap le annak tövére, mint a hogyan a jász-kun-nagy-szolnok-megyei alispán s a szolnoki polgármester esete bizonyítja, a kik renitencia s hanyagság miatt könyörtelenül felfüggesztettek állásaiktól s fegyelmi eljárást kaptak nyakuk közé. Ez erélyes miniszter szeme folyton odavigyáz a kolera által meglepett he'yekre, vigyazza utját, teremtését, szakértő közgei mindenütt ott teremnek, a hol szükség van rájuk minden segélylyel és elnyomó szerrel, melyet

csak a tudomány mai előhaladt állása s a korlátlanul rendelkezésre bocsátott anyagi eszközök biztosíthatnak. Ennek tulajdonítható, hogy ha a kolera területileg terjed is ma még szörványosan — a mi siralmas közegészségügyi intézményeink s ázsiai hanyag közgazgatásunk mellett nem csudálható — de intenzivitásban veszt, sőt ott, ahol főképp, ki is irtatik. A néhány hava kormányon levő Hieronymi nem oka közegészségügyi intézményeink és közgazgatásunk rosszának — ezt még a legelvakultabb ellenzéki sem meri állítani — de hogy e rövid idő alatt is már erélyesen tesz mindkettőről, azt az ellenzéki sajtó is elismeri.

Igy állván a dolgok, csakugyan nincs ok nyugtalanságra; Hieronymi, a mily elhatározott vasakavattal óriási lökést adott a főváros közegészségügyi javulásának a káposztásmegyeri vízvezeték gyors megteremtésével, éppen oly gyorsan s üdvös hatással fog eljárni e téren országszerte. A lapok ezt elismerik, éppen azért elhatározták, hogy tartózkodnak a bizalmatlanság fölkeltésétől, s a veszély kiszínező túlzásától, mely csak a közrémületet idézhetné föl, s evvel a kolera terjedésének — utját egyengetné.

Van azonban pár hírlap, melyek evvel egyáltalán nem törődnek. Előttük nem a közérdek a fődolog, de a többiekkel szemben diadalmas versenyüknek

anyagi magánérdeke. A becsületes sajtónak ily időben az a kötelessége, hogy a közönvéget megnyugtassa, a veszély elleni óvrendszabályokat ismeresse s míg a közhatóságok működését éber figyelemmel, ellenőrzéssel kíséri, ennek hasznos eredményét a rémület fölkeltésével ne akadályozza. Am ezen pár lap erre ügyet sem vet; tág torokkal kiabálnak, válogatás nélkül közlik iskolájukban dresszírozott lelkiismeretlen levelezőik hazug tudósításait csak azért, hogy a fölrettent közönség így kiáltson fel ijedtében: ez csak a derék szókimondó, minket megmentő ujság, erre fizessünk elő!

S fájdalom, de e nemtelen üzleti spekulációkn kívül a politikai pártérdek is hámos lovat akar a kolera ből formálni diadalra törő szekere elé. A közhangulat nyugtalanságára, a kormány elleni bizalmatlanság fölkeltésére a kolera nagyított híresztelése is alkalmas dolog, ha már a sovínista hányvetiség, a nemzetiségi veszélyt tulzó agyarkodás, a hadsereg elleni hájsza, s az ez elemek összetételéből a kormány ellen mesterségesen formált s terjesztett bizalmatlanság nem elég szolgálatot tesz. Mit törődik a hatalomra éhes pártérdek avval, hogy mily óriási károkat okoz az ország pestises híre-keltésével — a csehek ez ürügy alatt már meg is kezdték agitációjukat a magyar gabona- és liszt-behozatal ellen! — a pártérdek ez

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A shandoni harangok. *)

— Mahony. —

Keblem fölrázzák,
Lelkem átjárják
Harangjaid még,
Szép Shandonom!
Szólnak lágy zugással,
S a múlt ifjúsággal.
És bölcsőm dalával
Együtt hívom!
Körül repkednek,
Jönnek, követnek,
Bár mely végzetnek
Paracsa hí' . . .
Gondolok hazámra,
Falum harangjára,
S hogy zúg, folydogálva.
Aszöke Lee . . .

*) Olvasóink észrevehették, hogy a fentebbi költemény — a szerkesztőségétől nem függő okok következtében — megcsontítva jelent meg tegnapi tárczánkban.

Rv. v.

S a nagy világban,
— Hisz nagy utjában
Az ember annyit
Jó, meggy, siet —
Hal'ottam mély kongást,
Lágy csengést, borongást,
De szebb nem lehet más,
Mint a tied! . . .
Állok tornyodban,
Föl! egyre jobban!
Szivem megdobban,
Harangcsa ri . . .
Gondolok hazámra,
Falum harangjára,
S hogy zúg, folydogálva,
A szöke Lee . . .

Mint égi zengés,
Dörg, zajlik, zeng, és
Zúg vén harangod,
Óh „Vatikán“! . . .
Vagy a „Notre dame“ tornya,
Hol játszi dal-forma,
Most gyors a harangszó,
Halk ezután . . .
Szent Péter tornyán
Se szebb, omolván

A méla, halvány
Tiberre ki . . .
Gondolok hazámra,
Falum harangjára,
S hogy zúg, folydogálva,
A szöke Lee . . .

Moszkvában jártam . . .
Repülni láttam
Harang-kötélen
A mozlimet!
Mohamed nem enged!
S mg szédülve lengett,
Lenn hő daltól rengett
A minaret . . .
— Mind szép, de szebb dal
Zeng zsolosmáddal
Kis templomom s mely
N-vedbe hí'
Gondolok hazámra,
Falum harangjára,
S hogy zúg, folydogálva,
A szöke Lee . . .

G.

emberei előtt az a fődolog, hogy ők juthassanak a hatalom „busos fazekai“ mellé, melyeknek zsiros voltáról oly csábító képet fest kiéhezett fantáziájuk; mit törődnek ők azzal, hogy ha aspirációik az ország legfontosabb érdekeinek mérhetlen károsodásával valósulhatnak is meg?!

E hírlapok megérdemlik a tűzbevetést, — de a hátuk mögött álló lelketlen pártoskodók sem érdemelnek közmegevetésnél egyebet.

— **Polónyi Géza beszéde.** Polónyi ur beszédére a „B. C.“ a következőket jegyzi meg: Polónyi Géza országgyűlési képviselő harmadfél óráig tartó beszédében mulattatta vasárnap választóit és hogy mennyire komolyan vette feladatát, mutatja p. o. az a szellemes elmefuttatás, melylyel ő is variálja azt a témát, hogy a polgári házasságáról szóló törvényjavaslatot először a honvédelmi miniszter, azután Tisza gróf miniszter vitték el Ischlba ő felségéhez és végre a miniszterelnök „irnodott“ névnapjára gratulációra ő felségéhez. A hány mondat, annyi szabadság nélküli találmány. Polónyi képviselő is nagyon jól tudhatja, miután ismételt hiteleso jelentetett, hogy sem Fejérváry báró, sem Tisza gróf miniszterek az idén egyáltalában nem voltak Ischlben, sőt, hogy a miniszterelnök sem vitte el ő felségéhez a „házassági jog“ról szóló törvényjavaslatot. Ő felsége névnapja különben csak október 4-én van. Ha pedig Polónyi tán születésnapot gondolt, az sem egyezik, mert a miniszterelnök 5 nappal ő felsége születésnapja előtt volt Ischlben. Különben az sem felel meg a valóságnak, hogy a kormány távol tartotta volna magát Klapka temetésétől, mert tudvalevőleg az akkor Budapesten levő miniszterek mind jelen voltak a temetésen. Bauer báró hadügyminiszter pedig sohasem mondta, hogy míg ő él, sohasem lesz magyar katonai akadémia Magyarországon, hanem, hogy nem lesz magyar tannyelvű, a mi tán mégis különbség.

— **Belföldi hírek.** (A kőszegi találkozó.) Hivatalos értesítés szerint az uralkodónak Kőszegre érkezésének pontos ideje: Királyunk, 16-án este 8 órakor; a szász király 17-én délután 3 óra 30 perczkor; a német császár 30 perczzel később, 4 órakor érkezik

Néhány különös párbaj.

— Clark Julia. —

Az első párbaj, melyben a segédek is tevékeny részt vettek, 1578 április 27-én folyt le Párisban. Charles de Balzac d' Entragues, a Guze-ház sarja és Jacques de Quéhus álltak egymással szemben. Utóbbi III. Henrik király kedvence volt. — Segédei voltak Livarot és Maugiron; Entragueséi Ribérac és Schomberg.

Amint a felek javában verekedtek, odaszól Ribérac Maugironhoz:

— Azt hiszem, jobb volna, ha ezt a két urat kibékítenék és ne néznék, a mint egymást agyonütik.

A másik ezt feleli:

— Nem békíteni jöttem ide, hanem verekedni.

— Kivel akarsz verekedni? Hiszen nem veztél össze senkivel.

— Veled akarnék megmérkőzni.

— Velem? Jó! De előbb imádkozzunk.

Keresztet csinált vívótöréből és vadász-késéből, térdreborult és rövid imát mondott. — A hevesvérű Maugiron ezt sem győzte bevárni és hirtelen nagy dühösen rávetette magát ellenfelére. Néhány perc múlva mindketten halálra sebezve feküdtek a földön.

Schomberg röstellte, hogy tétlenül nézte a verekedést és odaszólt Livarotnak:

— Ezek verekesznek. Mi tévők legyünk?

— Mérkőzzünk mi is meg a becsület kedvéért!

Kőszegre. A kereskedelmi miniszter rendelkezése folytán a katonai alreáliskolában külön posta- és táviróhivatalt állítanak fel, mely direkt összeköttetésben lesz Bécs és Berlinnel. — (A kőszegi hadgyakorlatok) alkalmával 12 000 katonát egy új szűrő készülékkel látnak el, amely arra való, hogy a katonák mindig tiszta vizet igyanak. — (Katonák nagygyűlése) lesz Szabadkán, szeptember 10-dikén; az lesz a célja, hogy tiltakozzanak a szülők jogainak elkobzása, a zsidó reczepezió, illetőleg a kormánynak bevallott egész egyházpolitikája ellen. Elnökei lesznek: galanthai gróf Esterházy Miklós és dr. Boromiszsa Tibor, kalocsai kanonok.

— **Külföldi hírek.** (Vilmos német császár) szeptember elsején Koblenzbe érkezik, hol az olasz trónörökösrel találkozni fog; a badeni nagyherceg is jelen lesz a találkozásnál, a luxemburgi nagyherceg pedig külön küldöttség által fogja az olasz trónörökösöt üdvözölni. — (Andrieux) a volt rendőrfőnök lemondó levelet intézett választóihoz: Ezen helyen így szól: „Nézzetek át a választottak listáját: csak egy név hiányzik belőle: a szerencsétlen Baih uté. Fáradozásaimnak tehát csak az a sikere lett, hogy az izzap, melyet felkavartam, a felszínre került, de nem távolíthatam el.“ — (Berlinben) vagy 600 főből álló közönség várta Bismarck herceget, azonban a rendes vonattal nem érkezett meg, mivel újabb ischias-rohama következtében kénytelen volt néhány napra elhalasztani Varzinba való utazását.

A kiskoruk és az uzóra.

(*) Sok vajadás után létrejött az úgy nevezett uzoratórvény, azonban mint a gyakorlat mutatja, ez csak arra való, hogy kijátszások és erre a törvényre is elmondható, hogy „Adtál uram, adtál, de nincs benne köszönet!“

Figyelmet nem vetünk ez uttal a törvény száz fajú kijátszására, csupán néhány konkrét esetet említünk fel, melyek az újabb kor Schylokjai által valóságos rendszerré lettek kitéjesztve, hol megtörik a törvény holt betűje, hol elhallgat a szürke elmélet és a csapdába került könnyelmű fráternek nincs más menekülése, mint vagy fizet mint a köles, vagy elvégzi az öngyilkos-ok ismert Übüngsmarschát az ismeretes recepte szerint a revolvernek nevezett szabadító szerszámmal.

Van például egy gazdag örkös ki egyszerűs mind árva is és nagykorúságától csak pár év választja el. Ezt az uzorásokat titkos rendőrsége felfedezi és mindentéle hízégekkel felajánlja a kölcsönt. A kölcsön legegyszerűbb neme, mely az ineciátívát képezi, egy három hónapos lejáratu váltóra köttetik, a kiskoru aláírja az összeg tizszeresét, sőt nem ritkán százszorosát is, melyből a valódi értéknek telét a pénzhajhásznak adja. Eljön a lejárat, a kiskoru kap néhány forintot és kétszer annyit ír alá, mint amennyi a lejárat előtt volt. Így megy ez három-négy lejáraton keresztül. A pazarló fiatal embernek ismét pénzre van szüksége, ekkor már megtétezik vele az első lépést a büntényítő törvényszék felé: aláírja magát mint nagykoru. Az üzlet e neménél a jószívű hitelező már nem penzt, de árut ad például gazdasági gépet, kukoriczát, ékszert stb. mit potom áron kell elfecsérelni a könnyelmű adósságsinálónak az in petto tartogatott közvetítő útján, aki mindjárt vevőt is hoz az eladó portékára.

A harmadik lépés még meredekebb lejtőre juttatja, itt már gyámnoka, vagy közelebbi rokona nevével kell aláírni. Ez után a lépés után következnek az általános hitelpangás, minden forrás bedugul, hiába van lótasfutás, az eldugult hitelforrás ki nem nyílik, ha csak Áron vesszeje meg nem nyitja az által hogy a hinarba került kiskoru mindenét odaadja a hitelezőnek évi járadékért, vagy egészen is, csak hogy hitvány élete megmaradjon.

Az üzletkötés e neménél, mint egyáltalában az egész kiskoru kölcsönzéseknél dátum nem szerepel, ez mind a nagykorúság alkalmával töltetik ki, — a midőn aztán az új földesur bele ül az új birtokba. — Arra az esetre is biztosítja magát a hitelező, — ha a kiskoru halála következnél be. A kölcsön adott pénzből biztosítja életét s a mellett egy vérendletet vesz ki, melyben az örkös az uzorás. Ily procezzuszon keresztül megvönkre a földbirtok s itt már az állam hatalom is közbeszóllhatna a jogszerűség magasabb érdekeinél fogva és alkalmazhatna oly kényszereszközt, mely a vagyonosabb osztályt a tönkrejutástól megóvjá praeventiv intézkedések által, ha t. i. még az e fajta leplezett uzorát is bünteti.

Szép fővárosunkban a „Korona“, „Szeged városa“, „Imperial“, „Rosner“-féle kávéházakban délutáni piccolók mellett több száz uzorás foglalkozik e nemű piszkos üzelmekkel, a mit rendőri hatalom soha eddigéé meg meg sem

„Fogadd uram öledbe Quélust, Schomberg-et és Maugiron.“

Hihetetlen, hogy milyen semmisségek miatt verekedtek akkoriban.

Egy Saint-Phal nevű nemes ember egyszer azt mondta, hogy egy kendőbe X. betűt hímezték be. Bussy d'Amboise párbajt akart előidézni és azt állította, hogy Y. és nem X. Ebben a fontos ügyben hatan verekedtek hat ellen. Midőn Bussy megsebesült, Saint-Phal visszavonult, de a mint előbbi kigyógyult, újból provokálta. A királyi gárda egy kapitánya megjelent a küzdőtéren, hogy elejét vegye a párbajnak, de kicsi hiza volt, hogy neki is verekednie kellett. Bussy dühös párbajozó volt; annyira ment, hogy a királyt megkérte, rendelné el bírólilag a döntő párbajt, melyben Saint-Phall elbárhasson. Midőn ezt megtagadták, azt követelte, hogy Saint-Phal külföldre menjen vele párbajozni. A király és fivére személyes közbelépésének sikerült csak a dühös krakéler lecsapítása.

XVI. Lajos alatt bizonyos Dorsantnak egy héten három párbaja volt. Egyik azért, mert valaki ferdén nézett rá, a másik azért, mert valaki szemközöt nézte, a harmadik azért, mert valaki egyáltalán nem nézett rá. 1589-től 1608-ig nem kevesebb, mint 7000 ember halt meg párbajban.

III. Henrik kormánya különös párbajjal végződött. Egy L'Isle-Marivauz nevű nemes annyira kétségbeesett, hogy nem akarta túlélni. Hogy minél fényesebben halhasson meg, levegőbe

kísértett megakadályozni. Hát aztán az a sok „iroda“, mely mind pénzszerzésből tulajdonképpen pénz nem szerzésből él, sőt még annyi bátorságuk is van, hogy a napilapokban közzétett anonce-okban hívják föl a megszorultakat a lejtőre a törvény oltalma alatt.

Ideje volna már egyszer lerántani a lejtőt a bünszövetkezetéről, nem megvárni, míg évek múlva a kir. ügyészség rájuk teszi kezét.

A kárvallott és tönkrement emberek légiója kiált bosszuért e gonosz üzelmek miatt és felhívja az államhatalom figyelmét ezen abnormis állapotokra, melyen talán egy kis jóakarattal tételes törvény hiányában — rendeleti uton is segíthetne a mindenható igazságügyminiszter.

Vegyes hírek.

* **Károlyi György gróf és szülei.** Gróf Károlyi Györgynek atyja ellen indított perét — mint a „Magyar Állam“-nak írják — né-mely lapok úgy értelmezik, mintha itt szörnyű igazságtalanságról, arisztokraciái görgről és hasonlólétéről volna szó. A tény az, hogy a fiatal gróf háta mögött egész bandája áll az üzerek és spekulánsoknak, kik a hunak jóhiszeműségét ki akarják zsákmányolni apja ellenében. Már a fiatal grófnak törbe ejtése, megszőkte-tése annak a spekuláció népségnek volt a műve. Egybekelhetett volna Frank színész-nö-vel Svájcban is, anélkül, hogy valaki utjába állt volna. A terv azonban akkor el nem sült, mint a hogyan elsült. Egész amerikai utjában egész sora a detektiveknek kísért a fiatal párt, a kiket az amerikai spekulánsok fogadtak drága pénzen, hogy az apának minden lépését s a kibékülést megihusítsák. Amerikában nem 12,000 frtot, de 20,000 frtnál is többet kapott a gróf, mert atyján kívül öreg anyja és egyéb rokonai is segítettek és egy londoni bankház volt megbízva a pénznek S-Franciskoba való küldésével. A pénz nagy része drága védelme-zőinek zsebébe vándorolt. Azért nem birt a házaspár 20,000-ból megélni. (Szegények!) Hogy nem hajthatott be György gróf Frank Boriskával a gróf Károlyi család budapesti palotájába, hogy felesége nélkül volt kénytelen egyedül N.-Károlyba utazni, hogy Grécot vagy Hörcezt jelölték ki neki lakóhelynek, ezek tények, de hogy édes anyja nem fogadta volna, az tendenciozus hírlapi ámitás. A grófné hoszszabb ideje Svájcban van, a hová még fiának megérkezése előtt utazott, s így persze, hogy

nem fogadhatta Nagy-Károlyban. Amit a 6000 frtról az apa és fia közti párbeszédéről beszélnek, az is a szenzációra számító tendenciá, hírlapi terrorizmus, mely csak a sp-kulánsok neveltséges erőlködéseinek sikertelensége mellett tanu-kodik, kiknek ez egyszer kisiklott a zsák mány körmei közül.

* **Elvész a mi népünk.** Révén — mint egyik nagyváradi újság írja — évről-évre fogy a magyarság. Van itt két templom, egy görög katolikus és egy re-t-o-r-m-á-t-u-s. A g. kath. templomot minden vasárnap szorongásig megtöltik a hívek, míg a kálvinisták templomában, a hol hazánk édes nyelvén dicsérik az Urat, ünnepről-ünnepre, üresen ásitanak a padok. Tizenöt év előtt a falu há-r-o-m-n-e-gy-e-d-r-é-s-z-e-m-a-g-y-a-r-v-o-l-t, most pedig k-i-l-e-n-c-z-t-i-z-e-d-r-é-s-z-e-o-l-á-h. A napokban találkozom — beszél a Szabadság levelezője — egy hófehérhajú paraszttal. Értelmes magyar beszéde feltűnt. Kikérdeztem.

- Idevaló kelmed?
- Révi ember vagyok.
- Melyik templomba dicséri az Urat, kelmed?
- Az oláh templomban.
- Hát nem magyar ember?
- Csak az öreg apám volt kálvinista, nyugtassa meg az isten haló porában, én már c-s-a-k o-l-á-h v-e-g-y-o-k.
- Hát miért lett kelmed hitelhagyott.

Csak azért, kérem szeretettel, hogy levette rólam az isten a kezét, elmentem az oláh paphoz, elpanaszoltam a bajom, a d-o-t-t ö-t f-o-r-i-n-t-o-t, erre én megcsókoltam a szent keresztet.

- De a hozzátartozói csak nem tagadták meg a vallásukat.
- A z-o-k i-s o-l-á-h-o-k l-e-t-t-e-k, a kis uokáim úgy beszélnek oláhlul, mintha magyar vér sem volna bennük.
- Nem sir kelmedben a lélek?
- Hát látom, hogy így is csak koldusok vagyunk bizony eltog a szomorúság, mert azt mondták, így boldogabbak leszünk. De úgy látszik, mindegy az akármelyik isten, egyik csak olyan, mint a másik, nem segíti az a szegény embert.

A levelező fölemlíti, hogy különösen ünnepnepokon, rendkívül dominálnak Réven Románia színei, melyeket a rém oláh pópa családja honosított meg.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a reggel és ke-selő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapo-ét d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirtd. hivatalnál augusztus 30-án: Változó felhőzet, száraz, meleg.

Augusztus 21. Beiratások kezdete a **kollégiumi, az ev. ref. utcai elemi iskolában** és a **rózsatéri kisdudóvodában.**

Szept. 2. Allathulla égetés és hulla-zállítókecsi próbálás délután 2 1/2 órakor a sintértelepen.

Szeptember 9. A kereskedő ifjak dalestélye a Margit fürdőben.

Szept. 10. A munkás deleglet hangversenye a Margit fürdőben.

Szeptember 19. Katonai lóvásár H.-Nánáson.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Debreczenben.

Október 2-10. Országos vásár.

— **Az iskolák megnyitásának elhalasztása.** Az éjjel 11 órakor sok száz szülét és tanuló-t érdeklő távirat érkezett Budapestről. A belügy-miniszter következő rendelete a polgár-mesterhez:

„Több oldalú kérdésre utasítom, hogy a középiskolákat ott, hol kolera van, vagy a hová koleras vidékről növendékek jár-nak, az 1876. évi 14. t. cz. 33. 34. és 157. szakaszai értelmében szeptember elsején megnyitni ne engedje; azonban erről a vallás- és közoktatásügyi minisz-tert értesíts. Elemi iskolák ot, hol a községben kolera megbetegedés nem volt és idegen községbeli oda nem jár, ott megnyithatók. H i e r o n y m i.“

E rendelet folytán ma délelőtt azonnal összeült a tanács s e rendelte, hogy a városban lévő ö s s z e s tanintézetek megnyitása az elemi iskolák kivételével, melyekbe idegen helyekről nem jönnek tanulók, szeptember elejéről

dobta keztyűjét; de Marolles felemelte és a ke-gyenczet a király után küldte.

Richelieu két hölgygel állapított meg talál kát ugyanarra a napra. Megbizta titkárát, írta mindkettőnek levélkét, egyet Nesle marquisenak, másikat Pagnac grófnőnek. Előbbit hívja meg 2 órára, utóbbit 4 órára. Rafé titkár azonban tévedésből egy időre hívta meg a hölgyeket, kik a boulognei erdőben összetalálkoztak.

Provokálták egymást. A marquise azt ajánlotta, hogy válaszsza-nak pisztolyt, mert ez a grófnő kedvencz fe-gyvere. A grófnő nem akart kevésbbé udvarias lenni és így szólt:

— Lőjjen előbb ön és ne hibázzon el, ha nem akarja, hogy szándékosan a levegőbe lőjjen.

A marquise célzott és egy taágot lőtt le.

— Haragtól remeg a kéz, jegyzi meg Po-lignac grófnő egy megcsontosodott verekedő hidegvérével.

Lőtt és a golyója elvitte a marquise jobb fülének csücskét.

A sebesült hölgy úgy összerogyott, mintha agyonlőtték volna.

* A tizenegyedik században I. Alfonz kasz-tilliai király parancsára egy breviárium válasz-tását párbajjal akarták megállapítani. Akkori-ban a spanyol templomokban a moz-arab breviáriumot használták. — Moz-araboknak hívták azokat a benszültötteket, kik alávetették ma-gukat a móroknak, de megtartották a keresz-ténységet. — A király a pápa mellé állt, ki

természetesen a római breviáriumot akarta be-hozni; a toledoi nép és a papság azonban az istentisztelet régi alakját akarta fenntartani. Fegyverrel igyekeztek megoldani a kérdést. — A moz-arab liturgia hősei győztek. A király nem nyugodott bele. Újabb próbát rendelt el. A két-féle breviárium egy-egy példányát tűzbe vetet-ték. A lángok döntöttek, mert a római elégett a moz-arabot sértetlenül huzzák ki a kemen-czéből.

Most már meghajolt az isten akarata előtt.

Aragon királya 1165-ben megakarta szün-tetni a magán párbajokat, de ez nem sikerült neki, mert a spanyol és portugál lovagok to-vábbra is kockáztatták életüket a küzdőtéren. A vallást is bevonták a viszályokba és két Miatyánk között gyilkolták egymást az ellenfe-lek. Erőszak volt a leghatalmasabb érv.

Loyolai Ignác provokált egy mór vitézt, ki tagadta Krisztus istenségét. Így akarta meg-téríteni.

Különben a ma divatos politikai párbajok-nak sincs sokkal több értelmük.

Worth legújabb köpenyéje.

Fekete chantilly-csipkefodor, hátul széles öbölránczba rakva, pávazöld miroir-bársony nyereggel nyakban csipkeszegélyű bársony fo-dorral. Szélesebb fodrok képezik a gazdag epau-

letteket kendő-vég alakjában hullván alá hátul és elől. A köpenyke különös jellege a nagy jet-appliqué-szitakötőben rejlik; a lapoczkákhoz hátul nagy szitakötő lapul, míg egy valamivel kisebb, elől a csattot helyettesíti. Az új alaku kalap Mme Viot készítménye és pompásan illik Worth köpenyéhez.

A legújabb újdonság az „abat-jour“ (lámpaernyő)-ujj, a Rue de la paix nagy couterierjének találmánya. Váltól könyökig va-lóságos balon golyó, könyökben egészen a kar-hoz kötik rövid fodra kiugrik mint a lámpaer-nyőkben egészen a karhoz kötik s rövid fodra kiugrik mint a lámpaernyő. Állítólag az Anne d'Autriche stylü hosszú halhélyas derék újra divatba jön, amire azt jegyezhetik meg, hogy nem óhajtjuk.

Szeptemberre, a plissiert fátyolt várják, igen átlátszó túlból; egyenletes plissébe rakva hull az arczra, míg a fátyol két végét hátul feltűzik a kalapra. Kecses viselet.

Szinte kedves apróság a legyezős lovagló-ostor, melynek arany vagy ezüst gombjából kicsi zöld selyem legyezőske ugrik ki, ha meg-nyomjuk a ruganyos aró gombot. Praktikus találmány, melynek a hölgyek nagyon örölnék.

(„Föv. L.“) **Aradi Fekete Paula.**

Színház.

Tiszai Dezső színtársulata.

Debreczen, aug. 30.

Tiszai Dezső, a debreczeni színtársulat igazgatója a jövő szinidény alatt, kiadta társulatának teljes névsorát. A névsor, mely a vidék legkiválóbb erőit foglalja magában, így hangzik:

I. Dráma.

Nők:

Ardy Ida, a mult sasionokból ösmert páratlan szalon-hősnő;
Bogyó Ilonka drámai szende;
Cserny Berta társalgási színésznő, ki a szegedi nagyváradi stb. színpadokon működött fényes sikerrel;
Kiss Irén, soubrette;
Lubricz Julia, a vidék legelső anyaszínésznője.

Férfiak:

Csiky László, hősszerelmes, működött Debreczenben is;
Füredy Béla, lyrai szerelmes;
Hevesi Gábor, kiváló apaszínész;
Krémer Jenő komikus;
Püspöky Imre, az itt előnyösen ösmert kedélyes apa, működik operetben is;
Rózsahegy Kálmán, natur-bursch, a legtöbb oldalú fiatal színészek egyike;
Tapolcza Dezső, eddig az aradi, kassai sat. színházak kedvelt bonvivantja, végzett színiakadémiai növendék.

II. Operette.

Nők:

Csillag Amália, énekesnő, a budapesti városligeti szinkör primadonnája;
Káldi Mariska, énekesnő, ki nagy sikerrel debütizott a népszínháznál;
Locsarekné Némethy Gizella, az ország legelső énekes komikája; működik drámában is.
Sugár Aranka, énekesnő, gyönyörű hangu primadonna;
Somlóné Vadnay Vilma, primadonna;
Tiszayné Ellinger Ilona, énekesnő, működik drámában is.

Férfiak:

Andorfi Péter, komikus, működik drámában is;
Ferenczy József, operette- és drámai bariton;
Stoll Károly, tenorista;
Tiszay Dezső buffó
Novák Dezső hőstenor, a mint ma Tiszai igazgató értesít, mint vendég fog havonta több ízben szerepelni.

Karszemélyzet.

Nők: Borsayné Erzsé, Buday Rózsika, Csikyné Tájérti Ida, Esztergomi Anna, Erdősi Irma, Fürst Rózsa, Halmainé Lehoczky Kornélia, Horváth Paula, Madarász Ilonka, Panyitzky Irma, Takácsné Lenke, Takács Jolán, Tibanyi Katicza, Temesváry Ilona.

(Összesen 15.)

Férfiak: Arday Atilla, Bérczi Jenő, Debreczeni Lajos, Gulyás Mihály, Halmi Lajos, Nagy József, Nádasi József, Németi József, Palóczy Pál, Peterdi Gyula, Szabó Károly, Vank István.

(Összesen 12.)

Rendezők: Andorfi Péter, Csiky László, Sándor Emil.

Zenekar: Delin Henrik karnagy, Czapek Péter, a cs. és kir. katonai zenekar karnagyja, és a helyben állomásozó cs. és kir. 39-ik gyalog ezred zenekarának 30 tagja.

Ügyelők: Püspöky Imre, — Sugó: Borsody József, és Borsay József, Könyvtárosok: Nagy József, festők: Hellvig Albrecht, egy segéddel.

Szabók: id. Püspöky Imre, főruhátáros; Szepes Andor és Menyhart Lajos ruhátárnokok.

Fodorász: Martinyi Lajos, két segéddel.

Főgépész: Boránd György.
Diszmeszter: Kun András. Egy villany világítási gépész, nyolcz diszitő, két vas függöny húzó, két világosító, egy fűtő, két szolgáló. 22 jegyszédő.

Kellékes: Nagy Sámuel, négy segéddel.

Titkár: Bede Ödön.

Ellenőr: Takács József.

Pénztárosok: Szabó Lászlóné.

Összes létszám 142.

Megemlítjük, hogy a színházi bérlet szeptember 10 és 20 napjai között lesz eszközölhető.

Törvényszéki csarnok.

* Oh azok a színésznők! Krecsányi igazgató felől tudjuk, hogy bizonyos dolgokban — kurucz ember. Vele történt meg éppen Debreczenben, hogy midőn a fess. huszár-tisztek társaságában pezsgőző Marietta beteg jelenített, még pedig egy galáns orvos bizonyítványának melléklésével, Krecsányi egyszerűen miat — kövendég a lakomán — megjelenvén a legsikkesebb primadonna lakásán, ott egyszerűen karon fogta s az ámuló hadfiak köréből, minden ellenállás nélkül vitte a színpadra Krecsányi a budai szinkörben sem javult meg, mert tegnap megint mi történt vele? Egy naiváját, Ligeti Józsikát akarta a színházi törvényszék elé állítani s azzal vádolta, hogy késő, vagy éppen igen korai órákban, egy kávéházban en petit comité evetette a lelkületét övező naivitást és levetette a testét övező burkot, azután pedig — bájos női nadrágcskákban — észbontó tánczot lejtett el tisztelői előtt. De hát ki vádolna be török hölgyeket, ha bugyogókban lejtene tánczokat? Krecsányi azonban basa a nélkül, hogy török lenne s drákói szigorral akart eljárni az arany haju, omlatag fürtű Józsika ellen. Józsika azonban, mint nagyváradi Eszter barátnője, megelőzte őt s kilépett mindenféle lelki testi és tesületi övből, hanem direktora ellen becsületsértési pört indított egy budapesti járásbírósnál. A dolog vége kölcsönös megegyezés leve, de mi azért nem tudunk megegyezni a felett, hogy mit írjunk inkább a czikkünk fölé: azte, hogy „ó h! azok a színésznők”, vagy azt, hogy — „ó h! azok a direktorok!”

Három levél.

— Szerkesztőségi titok. —

Bevégeztük a lapot. Egyedül vagyok a szerkesztőségben és én is már hazafelé készülök, mikor elébem áll a szurtos szedőgyerek.

— A tördelő ur kéret, még egy tiz soros újdonságot. Oh kérem, hogy ki az a tördelő? Ez a nyomdában a metteur en page, nekünk a redakció embereinek pedig a réme. Ha az ő nevét halljuk említeni, akkor már remegünk; hát még mikor ennek a fekete rémnek a hírnöke állit be hozzánk, hogy: „Kéziratot kérek!”

... Tiz soros újdonságot éjjeli 11 órakor ebben az ugorka saisonban? ... ez lehetetlen.

— Mondja meg a metteur en page urnak, hogy nincs. Üsse nyélbe a lapot egy tizsoros újdonság nélkül.

A szedőgyerek gunyosan mosolyog. Oh kérem ezeknél pajkosabb és kiállhatatlanabb személy nincs a világon. Tolakodó és kárörvendő. Azt szereti, ha a redakció embereit felbosszanthatja és ha olyan kéréssel léphet fel, amelyet teljesíteni nem lehet. Ilyenkor aztán gunyolódik. Mosolyog magában, De milyen mosoly az! A száját úgy elhuzza, hogy fülei is megnyulnak. Kérem, ha én egy olyan megnyult

fülü szedőgyereket látok, olyannyira előnt az epe, hogy három napon keresztül nem izlik jól az ebéd.

— De kérem, azt mondta a tördelő ur, hogy el ne merjek jönni tiz sor nélkül.

Mondókája után szinte éreztem, hogy majdnem megpukkadt az örömtől, mert látja tehetetlen vergődésemet.

De mindegy, nem engedem ezt a szurtos szedőgyereket, hogy megpukkadjon... nem... nem akarom, hogy ilyen dicső halállal muljon ki, adok neki tiz soros újdonságot.

De hát honnan is vegyem?... Kitérjek meg éjjel 11-kor?... Kitérjek gázoltassak el egy részeges kocsis vigyázatlansága folytán... avagy melyik szerencsétlen férjet csalassam meg... ah meg van! Megcsinálom ezt a tiz sort, hogy műnyelven szóljak — hasból. Nincs ennél könnyebb, de egyszersmind nebezebb sem. Ugy kell ezeket a hasból megirt dolgokat is feltalálni, mintha tényleg megtörténtek volna. Természetesen ezek aztán a legnagyobb elővigyázatot igényelik. Előrántottam egy szűztisztasági kutyanyelvet és megfabrikáltam a következő tiz soros újdonságot:

— **Érdekes válópör.** Széles körben nagy feltűnést fog kelteni városunkban a legközelebbi napokban egy válópör. A szereplők: egy esinos fiatal asszonyka, a ki szépségével és pikáns megjelenésével mindenütt feltűnést keltett és egy már 40 évet meghaladott férj. Az elváltások; kölcsönös gyűlölet.

Ezt azután kezébe nyomtam annak a kiállhatatlan szedőgyereknek, vettem kalapomat, botomat és mentem aludni.

*

Másnap délután azután ismét megkezdődik a lapcsinálás. Midőn a rendes időben beállítottok a redakciónkba, íróasztalomon három illatos levélkét talállok. Felbontom egymásután őket és a következőket olvasom belőlök:

No. I.

Tekintetes szerkesztőség!

Önök nagyon idriskét emberek. Minek kell azt dobra ütni, hogy válok a férjemtől. Önök uraim kárörvendők... önök most boldogok, mert lerántották a leplet boldogságunkról. Pedig elhihetik uraim, hogy nem voltak jól informálva boldogságunk felől. Nem azért válok férjemtől — mint önök írják, mert gyűlölöm — ... oh korántsem. Már hogyan lehetne egy olyan csendes, jámbor öreg ur, mint az én férjem gyűlölni?... Eszemágában sincs. Szeretem, imádom férjemet és az öreg mégis féltékeny. Képzeli, kérem az egész válási históriának Gyula az oka. Hogy ki az a Gyula, azt is megmondom. Egy szép szöke bajszú fiatal ember... a cou-inom. No igen és ettől félt. Pedig ugy-e jó uraim, egy cou-sától még a férjnek sem kell tartani?... Nos és az én kis cou-sinkámat olyan pillanatban találta nálam az öregem, mikor hát magam is belátom, nem volt rendén, hogy nálam volt. Ezért lobbant aztán haragra és most válni akar. Pedig ugy-e ez még nem elég ok a válásra?

Az újdonság írójától a jövőre nézve több diskrecziót kérve, maradtam illő tisztelettel

X.... Lenke.

*

No. II.

Igen tisztelt uraim!

Nagyon szépen köszönöm, hogy megemlékeztek rólam. Higgyék el uraim, hogy nagyon jól esett olvasnom azt a néhány sort, mert látom azt, hogy önök is osztoznak fájdalommalban. Azt hiszem, önök mindenttudó emberek és mint ilyenek fel tudják fogni az én fájdalom nagy-ságát is. Egy 40 éves oktondi férj oldala mellett eltölteni fiatal éveimet? Egy olyan férj oldala mellett élni, akinek egyedüli passziója, hogy szeméit rajtam legelteti?... Azt hiszem, ennél pokolibb kinokat még a valódi pokolban sem fogok átélni.. De tovább nem untatom önöket, mert hiszen egyéb dolguk is van, mint

köszönőleveleket végigböngészni. Fogadják szíves jóakarattal még egyszer hálás köszönetemet, maradtam hű előfizetőjük.

Y... Janka.

No. III.

Méyen tisztelt szerkesztőség!

Tegnap számukban meglepetve olvastam, hogy önök gyöngéd czélezést tettek arra nézve, hogy: válunk egymástól. Nem ragadom, volt valami a dologban, de már nincs. Váni akartunk, de kibékültünk. Kérem tehát a tek. szerkesztőséget, legyenek szivesek a holnapi számban azt a kis hírcskét oda rektifikálni, hogy: az egész válásból nem lesz semmi. Ezuttal még arra kérem önöket, hogy férjem életkorát is helyreigazítani sziveskedjenek, amennyiben férjem nem 40 éves, hanem éppen e hónap 26-án lesz 46 éves. Ezt azért kérem felemlíteni, hogy a világ előtt tisztázva legyen, amennyiben ilyen magas életkor elég ok a kölcsönös gyűlöletre.

Azon reményben, hogy a tek. szerkesztőség kéréssemnek eleget fog tenni, maradok mély tisztelettel

Z... Ilka.

A kommentárt adja meg a nyájas olvasó.

Hilarius.

Apró-cseprő.

* Azóta.

Micsoda, kedves pajtás, te megnősültél? Hiszen nőgyűlölő voltál, még pedig a javából, aztán mégis... Köpenyforgató!
— Kérlek, hiszen mióta megesküdtem, azóta vagyok csak igazán nőgyűlölő!

* J) szer.

— Ijessz meg barátom!
— Miért?
— Makacs csuklásom van s azt hallottam hogy rögtön elmúlik, ha az embert megijeszítik.
— Nos, hát adj kölcsön 50 frtot.
— Köszönöm, barátom, már nem csuklom.

*
... Az élet árny,
Mely jár kel; egy szegény komédiás,
Ki óra hosszat tombol és dühöng,
Azzal lép s szava se hallatik,
Mese, mit egy bolond beszélget,
Hangos dagálylyal és értelme nincs...

Shakespeare, („Machbet.“)
Ford. Szász K.

*
A karácsonyest jön, elmúlik és ismét visszatér; de mi jövőnk, elmúlnak és soha többé vissza nem térünk.

Spanyolközmondás.

Ma mosolyog a föld és az ég; ma lera gyog a nap a szívem mélyére. Ma láttam őt s ő rám tekintett. Ma hiszek az Istenben.

Gustavo Becquer.

* Iszákos majmok. Érdemes megfigyelést ír le a North China Daily News-ben dr. Margovan, aki most érkezett vissza egy nagyobb ázsiai utazásából. A mandzsukok között egy majomfajra akadt, a mely valóságos mester a bor készítésben. A bort bizonyos bogófajból állítják elő és anyira szeretik, hogy az őszi hónapokban, a bogók érése idején az egész erdő részeg majmokkal van tele. Ilyenkor a lakosság tömegesen fogdossa össze őket. A tudós utazó embereivel meglepett és megriasztott egy vándorló majomkaravánt. A megszőkött állatok több sárból készült edény felét hagytak hátra, a melyek mind borral voltak tele. Kétféle, egészen kellemes ízű bort különböztetett meg az edényekben, egy rózsaszínűt és egy sötét zöld színű csipős ízűt.

Közgazdaság.

* **Katonai vállalkozók figyelmébe** A cs. és kir. 7 hadtest hadbizottsága közhírré teszi, hogy az alább megnevezett élelmezési raktáraknál közös hadseregbeli csapatok élelem szükségletének bérlet útján való biztosítása iránt tárgyalások tartatnak és pedig, a temesváriánál szept. 28-án, a szegedinél szept. 27-én, a debreczeninél szept. 26-án. A közelebbi feltételek a ulirt kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A temesvári biztosító bizottság a cs. és kir. közös hadseregbeli és a m. kir. honvéd csapatok élelem szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt szept. 28-án a temesvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál tárgyalást tart. A közelebbi feltételek alulirt kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1893. Augusztus 26.

A kereskedelmi és iparkamara.
* **Takarmánytermés Debreczen vidékén.** A Pesti Napló részletes kimutatást közöl Magyarország összes megyéinek takarmánytermése minőségéről. E kimutatás szerint, melyhez az állandó gazdasági tudósítók szolgáltatják az adatokat, Debreczen vidékén a takarmánynövények következőleg állanak:

Széna Szalma Tengeri Hüvelyesek Burgonya
Bihar m. közép jóközep jóközep jó jó
Hajdum. közép közép igen jó jó közép
Jász-N-Kun
Szolnokm. közép jó nagyon jó jó jó
Szabolcs m. közép közép igen jó jóközep igen jó
Szatmár. közép közép jó jóközep jó
Szilágym. gyöngye közép jó jó jó.

* **Szabadjegy a kamarai titkároknak.** Az ezredéves kiállítás rendezése körül kiváló föladat jut osztályrészül a kereskedelmi és iparkamarák titkárainak, — a kik saját kerületeikben va ósággal apostolai k-ll hogy legyenek a milleniumi kiállításnak. Ehhez a föladathoz mérve a kiállítás elnöke, a kereskedelemügyi miniszter megfelelő szerepet is ad a kamarai titkároknak úgy a központi tanácskozásokban, mint a vidéki mozgalom szervezése körül és hogy a titkárok minél könnyebben megjelenhessenek a kiállítási bizottságok ülésein, a miniszter szabad vasuti jegyet engedélyezett részükre a székhelyükről Budapestre.

* **Intő szó!** A „Pester Lloyd“ aug. 24-iki számában „Biztosítás“ című cikkében a nálunk működő amerikai életbiztosító társaságokról egy aktuális kérdést tárgyal, melyet a magyarországi biztosító közönség érdekeit érintő nagy fontosságánál fogva ezenel szintén közölünk. A „Pester Lloyd“ a következőket írja: „Az életbiztosítási ágazatban kedvező halálesélyek mellett további haladás és a tárczák gyarapodása mutatható fel. Komoly aggodalommal kísérik az életbiztosítással foglalkozó társaságokat a kedvezőtlen kamatozási viszonyok, tudvalevőleg egy körülmény, mely az életbiztosításra nagyon lényeges. Tekintettel az amerikai nagy krízisre mely az ottani tőkebefektetések nagy értékesítését okozta, helyén volna, hogy a Magyarországon működő amerikai életbiztosító társaságok a náluk biztosított felek megnyugtatóására a pénzügyi állapotról felvilágosítást nyújtsanak, illetőleg igazolják, hogy a tengeren túli krízisek helyzetüket semmiben sem zavarta, a mi polgártársaink érdekeire valamiképen hátrányos lenne.

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi czég jelentése.
Budapest, augusztus 29.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

A készbuzaüzletben a tegnapi szilárdságot, ma már lanyhult irányzat követte, minthogy malmaink a bőséges kínálatra, csak igen reszerváltan vásároltak. A forgalmazott 30,000 mm. csak lanyha árakat ért el, még pedig hajórakományok változtatlan, waggónárak 5 krral kevesebbet.

Eladások:

Tiszavidéki 100—81 mm. 7.80 frt. 100—81 mm. 7.80 frt. 500—81 mm. 7.82¹/₂ frt. 700—80¹/₂ mm. 7.82¹/₂ frt. 650—82 mm. 7.90 frt. 700—80 mm. 7.70 frt. 3 havi időre.

Rozs 900 mm. 6.12¹/₂—6.15 frt.
Zab 600 mm. 6.70—6.95 frt.
Egyébb czikkek változatlanok.

Határidőüzlet. Már a tegnapi délutáni zárlat is igen lanyha volt a déelőtthez képest amidőn d. e. ugyanis még remélhető volt, hogy a bécsi magvásáron még is csak nyilatkozik valami kivitel buzában és rozsbán. Habár ezen vásárnak különben semmi fontosságot nem tulajdonítunk, mégis valószínű, hogy a külföld ott kis részben mégis megnyilatkozott volna, vajjon lesz-e az idén ránk szüksége. A vásáron azonban buza alig jött figyelembe, még ezen alacsony árakon is; csupán árpában és zabban volt élénk üzlet, így tehát a piacunk lanyha volt ma dacára Amerika szíárságának is kevés forgalom mellett. 3—5 krnyi árhullámzásokat láttunk.

Zárlat 1 óra:

B u z a	szept.—okt.	7.36—7.37
	márcz.—ápril.-ra 1894.	7.75—7.77
R o z s	ősre	6.05—6.08
	tavasza 1894	6.50—6.52
Tengeri	szept.—oktre	4.65—4.67
	máj.—júnra 1894.	5.06—5.08
Z a b	szept.—okt.	6.50—6.52
	márcz.—áprila 1894	6.53—6.55
Repcze	aug.—szept.	16.50—

Zárlat 4 óra:

B u z a	szept.—okt.	7.33—7.34
	márcz.—ápril.-ra 1894.	7.72—7.74
R o z s	ősre	6.04—6.06
	tavasza 1894	6.49—6.51
Tengeri	aug.—szeptre	4.65—4.67
	máj.—júnra 1894.	5.02—5.03
Z a b	szept.—okt.	6.48—6.50
	márcz.—áprila 1894	6.52—6.54
Repcze	aug.—szept.	16.40—16.45

Külföld: Amerika buza $\frac{5}{8}$ — $\frac{1}{8}$, tengeri $\frac{1}{4}$ magasabb, Liverpool szilárd, London változatlan, Páris lanyha, Berlin mai kezdeti el magasabb.

Értéktőzsde: A tegnapi árakon indult, később azonban jobb vételkedvra javult.

Zárlat 1 óra: Osztr. hitel 331.60, Magy. hitel 406.50, Rimamurányi 216.—, Osztr. államv. 296.50, Déli vasut 102.—. Zárlat 4 óra: Osztr. hitel 332.50, Magy. hitel 407.—, Rimamurányi 215.50, Osztr. államv. 297.—, Déli vasut 102.50.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. aug. 29-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	115.75	116.05
„ vasuti beruházási kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	126.—	127.—
„ koronajárdék 4%	—	—	93.80	94.30
„ regále váltásági kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	118.50	119.—
Egységes állam kötvény 4 ¹ / ₂ %	—	—	96.—	96.75
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	—	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	—	407.—	407.50
Osztrák hitelrészvény	—	—	332.—	332.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	114.75	115.25

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	—	—	128.—	128.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	—	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	—	12.50	12.90
Osztrák „ „ „	—	—	19.—	19.50
Olasz „ „ „	—	—	13.50	14.—
Bazilika sorsjegy	—	—	9.—	9.40
Jó-sziv „	—	—	3.—	3.30

Pénznumek:

Cs. és kir. arany	—	—	—	5.90	6.04
20 márkás arany	—	—	—	12.34	12.38
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	9.95	9.99
Sovereigns	—	—	—	12.61	12.70

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Augusztus hó 28. Hízott sertés árak:
I Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) —.— krig.
Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban —.— krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 42.5—43 krig. Fialat közép (páronkint) 251—320 kilogramm sulyban 43—43.5 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban) 45—46 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 41—42 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 42.5—43 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 43—44.5 krig.

Szerkesztői posta.

G. L. Ön azt kérde, meggyalázó dolog-e, vagy nem: a cipő árával tartozni? Egy hitelezőkből és adósköböl álló vegyes jury aligha tudna megállapodásra jutni e kérdésben. Hogy azonban igen nagy emberek is voltak, akik nem harmónizáltak a cipészökkel, erre mutat az I. Napoleon esete, kinek egy pár csizmája belejárt szott még a világtörténelemben is. Bonaparte Napoleon ugyanis kegyvesztett volt 1795 nyarán az akkori francia kormánytól új szolgálatot keresett. Különösen óhajtott volna török szolgálatba lépni az osztrákok ellen. Frero barátja ekkor kilátásba helyezte, hogy a batáviai köztársaság seregében kap szolgálatot. Ekkor egy pár csizmát rendelt meg, melyet a csizmadia az elutazása előtt való nap vitt el Napoleonnak. Nem volt pénze s utalványt adott a hadügyminiszteriumba. A csizmadia nem akarta ezt elfogadni s nem adta át a csizmát. Napoleon elhalasztotta elutazását s másutt rendelt csizmát. Időközben azonban Barras reábirta, hogy ne menjen el, mert forradalom van készülőkben s csakugyan Vendemiáire 17-ike bekövetkezett s Bonaparte ismét urrá lett. Többé nem is gondolt rá, hogy Franciaországot elhagyja. Ez hát Napoleonnal történt. Most már az a kérdés, Napoleonnak éri ön magát, vagy nem? Ha nem éri, fizesse ki a cipészét, mert a halogatás önére nézve — nem fog előnyös világtörténelmi következményekkel járni!

K. V. A. „Monferrina“-t tudomásunk szerint betanulta a Rácz Károly zenekara a közelebbi máj játszani fogják. A hangjeggyel örömet szolgálunk, ha jelentkezői tetszik. Sorssjegyek kihúzását nem ellenőrizhetjük.

B. Jó kedély, piros bor, erős vesepecs-nye, a legkisebb változás esetében pedig azonnal — orvos. Mi egyéb tanácsot nem szolgálhatunk

„Holys-e a dinnye-áruulás beszüntetése?”

Azt hisszük, hogy dinnyét bátran lehet enni, ha Kochnak a körté-évesében követett zisztemáját tetszik követni. A bacillusok híres üdözője ugyanis már a kést, a melylyel körtét megghámozza, egy hétig sublimát vízben áztatja. A megghámozott körtét légmentesen elzárva üvegburában pihenteti legalább öt napig, akkor azután karbolos vattába burkolja és a bepólyázott gyümölcs ugyancsak légmentes üveg burában így marad egy héten át. Hét nap múlva a körte megszabadul kellemetlen burkolatától s egy napon keresztül tisztán sósavas injekciók pusztítják ki belőle a benn rekedt bacillusokat. Azután ismét vattába kerül, majd egy napig karbolos vízben uszka, a mikor pedig így kellőleg preparálva van. Koch veszi a körtét és az élvezet bizonyos magasabb nemével — kidobja az ablakon. — Lauka Gusztáv, a jeles veterán humorista különben arról biztosított bennünket, hogy ő több ízben volt kolera biztos, de azért sohasem volt koerája, mert minden délben megévtett egy egész hagymát s ezt 70 éves kora dacára egyszer sem mulasztotta el.

Zombori Józsefnek. Kivánságára és köszönettel eddigi sikeres, megelégedést keltő munkásságáért kijelentjük, hogy mai napon szerkesztőségünkől önként kilépett.

Kósa Barna szerkesztőtársunk fogadja a szerző köszönetét a „Debreczen“ tárcájában öt ért jól eső és igazán collgialis érzelmekre mutató kitüntetésért.

Kiadó és laptulajdonos:
„Osokonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felkészítő szerkesztő:
Vertesi Arnold.

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízreszkodásokban és gyógyszerházakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eger

Kiadó.

Kényelmes udvari lakás

KOSSUTH-UTCA 44. sz. háznál

4 vagy 6 szép világos szoba,

konyha, cselédszoba, kamara

hozzá padlás, pincze, fatarto esetleg házi kert és

2 szobás garzon lakás

október vagy november 1-től kiadó.

Értekezhetni: Szabó Lajos fiai cégénél.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT
fénymáz

Bécs
gyár alapítottat 1835!

Ezen fénymáz, vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély fekete színű fényt adja és a börtartóssá teszi.

Mindenütt raktáron! **Ertesítés!** A n. é. közönség saját érdekében kéri, hogy csak **Fernoendt fénymázt** vegyen és csak azon dobozokat fogadjon, melyek **St. Fernoendt** névalírással vannak ellátva, mivel temérdek értékű utáztat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévútra vezessék.

Megjelent:

FROMMER A. HERMAN utóda

mez- és növénykereskedésének

Főüzlet:

V., Tükör-utca 5. BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 1.

Fióközlet:

Őszi árjegyzéke

virághagymákról

és az őszi vetendő magvakról.

➔ Árjegyzeket ingyen és bérmentve. ➔

Bécs 1873. Erdemérem.	Budapest 1885. Nagy díszokl.	Eszék 1889. Díszok evél.	Zagrab 1891. Nagy díszokl.	M. Párizs 1877. aranyér.	London 1878. Díszoklevél.
-----------------------	------------------------------	--------------------------	----------------------------	--------------------------	---------------------------

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár

HEOCSINBAN

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokok községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytatosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1883. Arany érem.
--------------------------	------------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott Princz Adolf egykori lakos kereskedő csődtömegéhez leltározott, **különböző fűszerárak** birói árverésen leendő eladása a debreczeni kir. Törvényszék mint csődbíróságnak folyó évi 11.072. P. szám alatti végzésével megengedtetvén, annak a h.-bösszörményi kir. Járásbíróság kiküldötte Galánffy Lajos kir. közjegyző közbejöttével leendő foganasitsára a

f. évi 1893. Szept. hó 6 és esetleg következő napjai délelőtti 9 óráját, Egyeken, Princz Adolf üzleti helyiségébe határidőül ezennel kitűzöm s arra a venni szándékozók azzal hívom meg, hogy a jelzett árak szükség esetén becsáron alól is elfognak adadni és hogy a vételár azonnal és készpénzben lesz fizetendő.

Debreczen, 1893. aug. hó 28.

Kovács Gábor,
ügyvéd,
tömegondnok.

1828.
1893. tk.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A h.-nánási kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **T a m á s I s t v á n** végrehajthatónak, **T o r m a J á n o s** végrehajtást szenvedő elleni 300 forint tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a kir. törvényszék (a h.-nánási kir. járásbíróság) területén levő, H.-Dorogon fekvő, a h.-dorogi 3507. sz. tkvben A + 611. hrsz. alatt felvett egész ingatlanra az árverést 400 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1893. évi szeptember hó 7-ik napján** délelőtt 9 órakor H.-Dorog község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Nánás 1893. évi június hó 26-ik napján.

A h.-nánási kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Beóthy
kir. járásbíró.

178.

Az

„I S T V Á N” gőzmalom társulat
örleményének

ÁRJEGYZÉKE

s a j á t r a k t á r á b a n.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 f.
A. Asztali dara nagyszemű	15.20
B. Szinte „prószemű	14.60
0 Királyliszt	14.60
1. Lángliszt kivonat	13.80
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt	13.—
3. Zsemlye liszt	12.—
4. 1-ső rendű kenyér liszt	11.—
5. Közép kenyér liszt	10.60
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyérliszt	8.—
8. Takarmány liszt	6.—
11. Finom korpa zsákkal	5.—
12. „ „ „ zsáknélkül	4.80
12. Durva korpa zsákkal	4.40
„ „ „ zsáknélkül	4.20
Csirke buza „ zsáknélkül	4.40
A zsákok sul-tartalma teljsulyt tisztasul- nak véve.	
A. B. 0—6 számig	85 kil
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1893. Aug. 30.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok.

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-satin,

Vásznak, kész fehérneműek,

Szőnyegek, függönyök,

ÁGY és ASZTALTERITŐK.

Paplanok, matrácok,

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.